

Likya'nın Ruhunu: Kaş

Kaş

BİR DÖNEM 'TÜRKİYE'NİN KIZILDENİZ'İ' OLARAK ANILAN KAŞ'TAYIZ. HEMEN HEMEN HER DALIŞSEVERİN EN AZ BİR KEZ ZİYARET ETTİĞİ VE UNUTULMAZ ANLAR YAŞADIĞI BU ŞİRİN BÖLGE, İNSANOĞLUNUN ÇEVRE BASKISI, KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE EKOLOJİDEKİ KIRILMALARA RAĞMEN HÂLÂ CAZİBE NOKTASI.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR: TAHSİN CEYLAN

Antik Likya uygarlığının yerleşim alanında yer alan Kaş; Xanthos, Patara, Myra ve Antiphellos kalıntılarında ev sahipliği yapıyor. Noel Baba olarak bilinen Aziz Nikolaos'un Patara'da doğup Myra'da (Demre) yaşadığı mitolojik olarak ifade edilir. Bölge bir dönemde piskopos eğitim merkezi olarak da kullanılmış. Yunanistan'a ait Meis Adası'nın tam karşısında ve yüzme mesafesinde bulunan Kaş; sualtı kültürünün oldukça yoğunlaştığı ve bu alandaki toplumsal duyarlılığın üst

sınırdaki yaşandığı bir bölgemizdir. Liman çıkışından sağ tarafa yöneldiğinizde başta Hidayet Koyu olmak üzere Güvercin Adası, Üç Kayalar, Çapa Banko ve Gürmenli; sol tarafa yöneldiğinizde Mağara I ve Mağara II ile Fener Burnu'na; doğru gittiğinizdeyse Flying Fish Resifi, Asia Adası ve Kanyon'a ulaşırsınız. Kanyon'un üst zeminine bağlandığınızda 3 metreden süzülerek önce 22 metreye oradan da 42 metreye doğru gidebilirsiniz. Doğanın bizlere sunduğu bu görkemli manzara, 'mavi büyü'nün

rüyası' olarak ifade edilebilir. Mavinin büyüleyici tonlarına sahip Kanyon girişi, bellekten bir daha silinmeyecek görsel bir menü oluşturur. 20 metrelerde kanyonun kum-kaya zeminine ulaşım hemen dipte yer alan mini mağarada, karanlık ortamı kendine mesken edinen sünger, tüplü formlar, anemon, yengeç gibi canlılardan bolca görebilirsiniz. 20 metreden sağ tarafı izleyip derinlere doğru süzülünüzde ise kanyonun büyüleyici güzelliğine, aynı görkemde bir batık görüntüsü ilave edersiniz. 30

metreden başlayıp 42 metreye kadar inilen derinlikte yer alan batık, herkesçe Pamuk Batığı olarak bilinir. 1967 yılında, kanyonun üst tarafındaki sığılca çarpıp batan Yunan bandıralı 50 metrelik kuru yük gemisinin baş tarafı kanyonun sağındaki bölgede 3 metrede, diğer kısmı ise kanyonun dibinde yer alır.

Sisli bir günde, tam yüklü olarak 2,5-3 metrelik sığ bir alanda karaya oturan batık, Kaş ve Meis'ten gelen teknelerin yardımıyla yükünü tamamen boşaltmış, aldığı hasarın telafisi ciddi maliyet oluşturunca hurdaya satılmış. Geminin pamuk balyalarından oluşan yükü, kazanın hemen akabinde Kaşlı kaptan Halil Şener tarafından Meis Adası'na taşınmış. Hurdaya satıldıktan sonra gemiden yaklaşık 250 ton sac alındığı ifade ediliyor. Motoru da Kaşlı dalgıç Mustafa tarafından sökülüp çıkartılmış. 'Dimitri' adlı bu gemi, şimdi ülkemiz sualtı sporcularına mutlak ziyaret edilmesi gereken bir batık olarak hizmet veriyor. Birçok denizel canlıya da yaşam habitatı oluşturuyor. Sualtı fotoğrafçıları geniş açı ile batığı fotoğraflayabilir. Ayrıca makro olarak da tüp formlar, deniztavşanları ve kabukluları görüntülemek mümkün. Zaman zaman akyalar tarafından da ziyaret edilen batığın yer aldığı kanyonun, yaklaşık 200 metre güneybatısındaki Flying Fish Resifi'nin derinliklerinde ise II. Dünya Savaşı sırasında düşen bir 1935 İtalyan yapımı bombardıman uçağı bulunuyor. Resif, Kaş'ın en yoğun orfoz ve lahos popülasyonuna da ev

sahipliği yapıyor. 21 metre kanat ve 16 metre gövde uzunluğunda, 610 HP güç üreten üç motorlu, beş mürettebatlı Savoia-Marchetti SM 79 'Sparviero' bombardıman uçağı, İkinci Dünya Savaşı sırasında Ege Denizi semalarında yaşanan yoğun hava savaşının kurbanlarından biri. 3 MG 12.7 ve 2 MG 7.7 milimetre makineli tüfeklerini kendini korumak için kullanırken, altındaki bomba kızaklarında taşıdığı muhtelif bombalarla müttefik kuvvetlerinin yer hedeflerine saldırılar düzenliyormuş. İkinci Dünya Savaşı'nın en başarılı bombardıman uçaklarından biri olarak kabul edilen bu uçak, altında taşıdığı torpilleriyle de Ege Denizi'nde rastladığı müttefik savaş ve destek gemilerine ciddi zayıat vermeyi başarmış. Muhtemelen Rodos'taki bir hava üssünden havalanmış ve verdiği mücadeleden yenik ayrılarak Meis açıklarında sulara gömülmüştü. Kaşlı yaşlı balıkçıların anlattığına göre, o zamanlar yaklaşık 14.000 kişinin yaşadığı Meis Adası'ndaki İngiliz üslerini bombalayıp Meis Limanı'ndaki İngiliz gemilerini torpidolamaya çalışırken açılan uçaksavar ateşi sonucu düşen uçaktan biriymiş. Biri Kaş'ın dağlarına düşmüş (Türk makamları enkazı kaldırmış) diğeri ise Meis Limanı girişinde sulara gömülmüş. Aldığı hasar sonucu düşmekte olan bu uçaktan paraşütle atlayan pilot, Meis'ten açılan uçaksavar ateşiyle havadayken öldürülmüş. Uçaktan kurtulan olmamış ve pilotun Kaş'a gömülen naaşı, sonraki yıllarda İtalyan askeri yetkilileri tarafından

İtalya'ya götürülmüş.

Son yıllarda dalış turizmine açılan bir diğer nokta, Camel Resifi'nde dalmak da bir ayrıcalıktır. Buraya nesli tehlike altında olan türlerin buluşma noktası desek abartı olmaz. Resifte caretta'ların yanı sıra orfoz görmek de mümkündür.

